

Maskinorienterad programmering

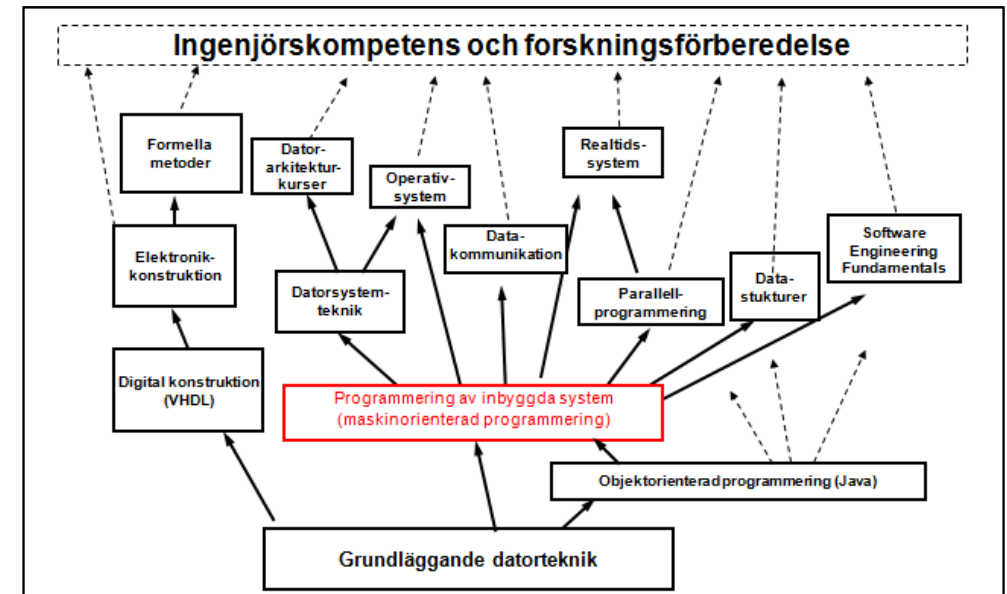
Sammanfattning

Ur innehållet:

- Vi rekapitulerar kursens syften
- Vi repeterar kursens "lärandemål"
- Vi belyser hur den skriftliga delen av examinationen genomförs.

Kursens syften är

- ❑ att vara en introduktion till konstruktion av små inbyggda system och
- ❑ att ge en förståelse för hur imperativa styrstrukturer översätts till assembler
- ❑ att ge en förståelse för de svårigheter som uppstår vid programmering av händelsestyrda system med flera indatakällor.

1. Programutveckling i C och assemblerspråk

Kunna utföra programmering i C och assemblerspråk samt kunna:

- beskriva och tillämpa modularisering med hjälp av funktioner och subrutiner.
- beskriva och tillämpa parameteröverföring till och från funktioner.
- beskriva och tillämpa olika metoder för parameteröverföring till och från subrutiner.
- beskriva och använda olika kontrollstrukturer.
- beskriva och använda sammansatta datatyper (fält och poster) och enkla datatyper (naturliga tal, heltal och flyttal).

- beskriva och tillämpa modularisering med hjälp av funktioner och subrutiner.

Funktioners parametrar och returvärden.

Permanenta och tillfälliga variabler

Exempel:

```
char gc;

void sub( void )
{
    char lc;
    lc = 5;
}
```

```
sub:      .comm gc,1,1
        PUSH {R7,LR}
        SUB SP,SP,#8
        MOV R7,SP
        ADD R3,R7,#7 @ R3 = &lc
        MOV R2,#5
        STRB R2,[R3]
        MOV SP,R7
        ADD SP,SP,#8
        POP {R7,PC}
```

I stället för "registerallokering" av **lc** kan man reservera en position på stacken:
I subrutinen refereras här då variabeln **lc** som **[x7,#7]**.

Parameteröverföring till, och returvärden från subrutiner

Parametrar, två metoder kombineras

Via register: snabbt, effektivt och enkelt, begränsat antal
Via stacken: generellt

Returvärden

Via register: för enkla datatyper som ryms i processorns register R0 och ev. R1
Via stacken: sammansatta datatyper (poster och fält)

Register	Användning
R15 (PC)	Programräknare
R14 (LR)	Länkregister
R13 (SP)	Stackpekare
R12 (IP)	
R11	Dessa register är avsedda för variabler och som temporära register.
R10	Om den används måste den sparas och återställas av den anropade (callee) funktionen
R9	
R8	
R7	Speciellt använder GCC R7 som pekare till aktiveringspost (stack frame)
R6	Också dessa register är avsedda för variabler och temporära
R5	Om den används måste den sparas och återställas av den anropade (callee) funktionen
R4	parameter 4 / temporärregister
R3	parameter 3 / temporärregister
R2	parameter 2 / resultat 2 / temporärregister
R1	parameter 1 / resultat 1 / temporärregister
R0	parameter 1 / resultat 1 / temporärregister

Detaljerna styrs av konventioner "application binary interface" (ABI)
"Procedure call standard"

Lagringsklasser och synlighet.

Extern

extern i C säger att symbolen kommer från en annan fil.

Poäng: Om ni kodar ett större program för lab5 så vill ni nog inte ha alla globala objekt/variabler deklarerade i main-filen. Då måste ni använda extern.

```
// main.c
#include "fractalmountain.h"
...
POBJECT objects[] = {&player, &fmountain};
unsigned int nObjects = 2;

void main()
{
    ...
}

// fractalmountain.h
#ifndef FRACTALMOUNTAIN_H
#define FRACTALMOUNTAIN_H

#include "object.h"
#include "types.h"

void someFunc1();
void someFunc2();
extern OBJECT fmountain;

#endif //FRACTALMOUNTAIN_H

// fractalmountain.c
#include "fractalmountain.h"

OBJECT fmountain = {
    0, // geometri - ingen
    0, // riktningvektor
    0, // initial startposition
    drawMountain, // draw method
    0, // clear_object - unused
    moveMountain, // move method
    set_object_speed // set-speed method
};
```

extern = declare without defining
Utan **extern** skulle vi skapa en **ny** variabel.

Lagringsklasser och synlighet

Variabler med permanent adress i minnet:

```
int gi; /* global synlighet */

static int si; /* synlig i denna källtext */

void sub(void) {
    static int si; /* synlig i funktionen sub */
}
```

I assemblerspråk:

```
.GLOBAL gi
gi: .SPACE 4
.si: .SPACE 4
.sub_si: .SPACE 4
```

alternativt sätt för global variabel:

```
.comm gi,4,4
(.comm sym,length,alignment)
```

Symboler med begränsad synlighet tilldelas *unika* namn av kompilatorn.
Sådana kompilatorgenererade symbolnamn dyker ofta upp med inledande **'** i assemblerkälltexten.
Samma C-symboler kan därför användas i olika sammanhang utan konflikt

- *beskriva och tillämpa olika metoder för parameteröverföring till och från subrutiner.*

Registeranvändning

I princip kan man använda de generella registren som man vill men det är mycket bättre att följa ARM's rekommendationer:

Register	Användning
R15 (PC)	Programräknare
R14 (LR)	Länkregister
R13 (SP)	Stackpekare
R12 (IP)	
R11	Dessa register är avsedda för variabler och som temporära register.
R10	Om dom används måste dom sparas och återställas av den anropade (callee) funktionen
R9	
R8	
R7	Speciellt använder GCC R7 som pekare till aktiveringspost (stack frame)
R6	Också dessa register är avsedda för variabler och temporärbruk
R5	Om dom används måste dom sparas och återställas av den anropade (callee) funktionen
R4	
R3	parameter 4 / temporärregister
R2	parameter 3 / temporärregister
R1	parameter 2 / resultat 2 / temporärregister
R0	parameter 1 / resultat 1 / temporärregister

Returvärden via register

Storlek	C-typ	Register
8-32 bitar	char/short/int	R0
64 bitar	long long	R1:R0

Returvärden via stack

Krävs typiskt då en subrutin ska returnera en komplett post, eller ett helt fält. Den anropande funktionen ska då först reservera utrymme för returvärdet. En pekare till detta utrymme läggs sedan som första parameter vid anropet:

Funktionsparametrar

Konventionerna säger att vi använder register R0,R1,R2,R3, (i denna ordning) för parametrar som skickas till en subrutin. Övriga parametrar läggs på stacken (behandlas senare i kursen).

Exempel

Följande deklarationer är gjorda:

```
int a,b,c,d;
```

Visa hur följande funktionsanrop kodas i assemblerspråk:

```
sub(a,b,c,d);
```

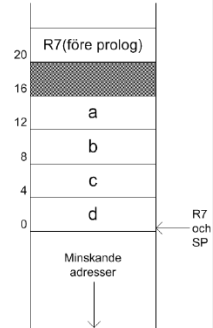
Assembler

```
LDR R0,a
LDR R1,b
LDR R2,c
LDR R3,d
BL sub
```

Tänkbar komplikation: "Registerspill"

Dvs. register behövs i den anropade subrutinen. Lösning: Skapa "tillfälliga variabler" – använd stacken för temporär lagring

```
sub:
@ parametrar finns i register,
@ spara dessa på stacken
push {r7}
sub sp,sp,#20
add r7,sp,#0
str r0,[r7,#12]
str r1,[r7,#8]
str r2,[r7,#4]
str r3,[r7]
...
```

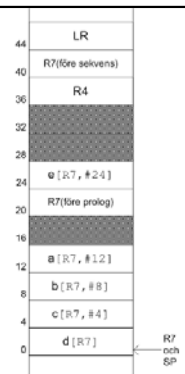

Stackens utseende i sub "aktiveringspost"

Funktionen:

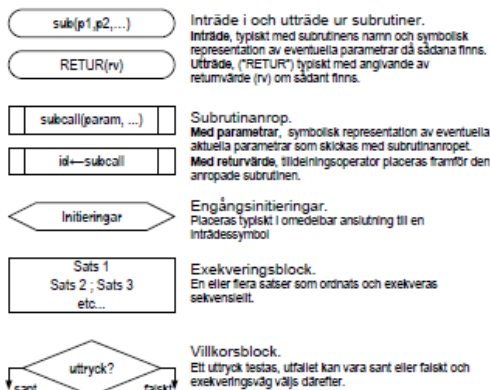
```
void sub(int a,int b,int c,int d,int e);
```

Aktiveringsposten kan sedan utvidgas ytterligare med lokala variabler.

- *beskriva och använda olika kontrollstrukturer.*

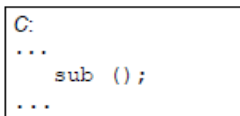
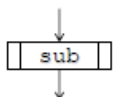
Flödesdiagram för programstrukturer

Subrutiner ("funktioner")

C-operator	Betydelse	Operation	Instruktion	RTN
$f()$	funktionsanrop	Branch and link	BL <label>	LR=PC, PC=label
"return"		Branch and exchange	BX Rx	PC=Rx

EXEMPEL:

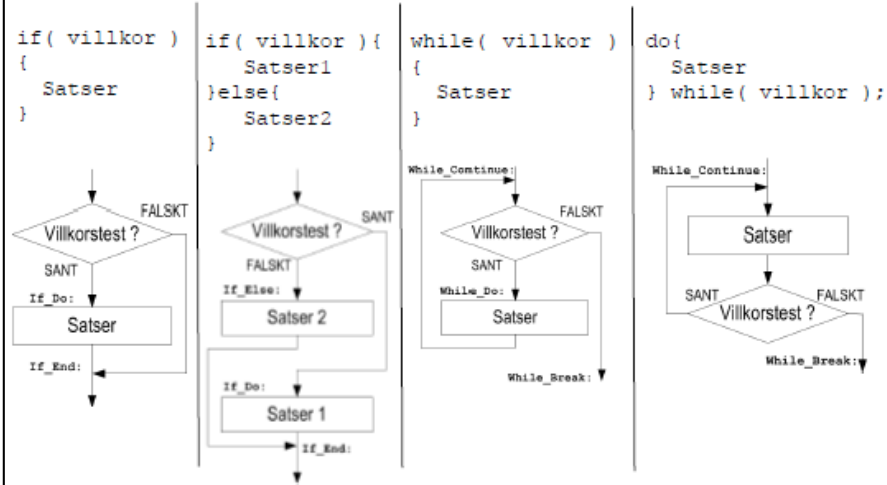
```

BL sub
@ returadress -> LR
...
sub:
...
BX LR

```

Returadressen sparas i register. Snabbt, men klarar ej rekursion

Kontrollstrukturer

Instruktioner för villkorlig programflödeskontroll

C-operator	Betydelse	Datatyp	Instruktion
==	Lika med	signed/unsigned	BEQ
!=	Skild från	signed/unsigned	BNE
<	Mindre än	signed	BLT
<=	Mindre än eller lika	signed	BLE
>	Större än	signed	BGT
>=	Större än eller lika	signed	BGE
		unsigned	BCS

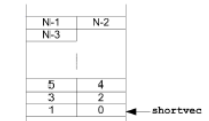
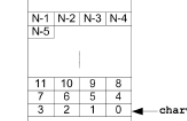
- *beskriva och använda sammansatta datatyper (fält och poster) och enkla datatyper (naturliga tal, heltal och flyttal).*

Ordlängder och heltalstyper, ANSI C

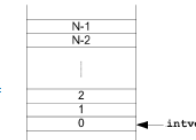
Typ	Förklaring
char	Minsta adresserbara enhet som kan rymma en basäl teckenuppsättning. Det är dock en heltalstyp som kan vara signed eller unsigned, detta är implementationsberoende.
signed char	Tolkas som heltal med tecken. Måste minst kunna representera talområdet [-127, +127], dvs. minst 8 bitar.
unsigned char	Tolkas som heltal utan tecken. Måste minst kunna representera talområdet [0, 255], dvs. minst 8 bitar.
short int	Kort heltalstyp med tecken. Måste minst kunna representera talområdet [-32767, +32767], dvs. minst 16 bitar.
signed short int	
unsigned short int	Observera att talområdet [-32768, +32767] som råas vid 2-komplementsrepresentation, också är tillåtet.
long int	Kort heltalstyp utan tecken. Måste minst kunna representera talområdet [0, +65535], dvs. minst 16 bitar.
signed long int	
unsigned long int	
long	Lång heltalstyp med tecken. Måste minst kunna representera talområdet [-2147483647, +2147483647], dvs. minst 32 bitar.
signed long	
unsigned long	
int	Lång heltalstyp utan tecken. Måste minst kunna representera talområdet [0, +4294967295], dvs. minst 16 bitar.
signed int	
unsigned int	
int	Implementationsbestämd heltalstyp med tecken. Måste minst kunna representera talområdet [-32767, +32767], dvs. minst 16 bitar. Observera att talområdet [-32768, +32767] som råas vid 2-komplementsrepresentation, också är tillåtet.
signed int	Observera speciellt att int kan vara synonym med short eller long.
unsigned int	Observera speciellt att int kan vara synonym med short eller long.

Fält – "vektorer" – N element, indexeras 0..N-1

```
char charvec[N];
sizeof(charvec) =
N bytes
```



```
short shortvec[N];
sizeof(shortvec) =
N*2 bytes
```


EXEMPEL: Vi har deklarationerna:

```
int i, j, *ip, ivec[20];
```

Koda följande tilldelningar i assemblyspråk

a) `i = ivec[j];`
b) `ip = &ivec[j];`

Vi löser på tavlan...

.. with register index	[Rx,Ri]	LDR R0,[R1,R2]	R0←M(R1+R2)
.. with scaled index	[Rx,Ri,shift]	LDR R0,[R1,R2,LSL #2]	R0←M(R1+(R2<<2))

Typer för pekare, ARM-M4

```
char *cptr;      /* pekar på 8-bitars datatyp */
short *sptr;     /* pekar på 16-bitars datatyp */
int *iptr;       /* pekar på 32-bitars datatyp */
```

Adressutrymmet är 32 bitar
PC, SP och ALLA pekartyper är 32 bitar

EXEMPEL:

```
cptr = ( char *) 0x40021010
sptr = ( short *) 0x40021010
iptr = ( int *) 0x40021010
```

Vad är skillnaden?

Structs (sammansatta datatyper)

I uppgift 39:

```
typedef struct tPoint{
    unsigned char x;
    unsigned char y;
} POINT;

#define MAX_POINTS 20

typedef struct tGeometry{
    int numpoints;
    int sizex;
    int sizey;
    POINT px[ MAX_POINTS ];
} GEOMETRY, *PGEOMETRY;
```

Skapa och initiera en variabel av typen GEOMETRY:

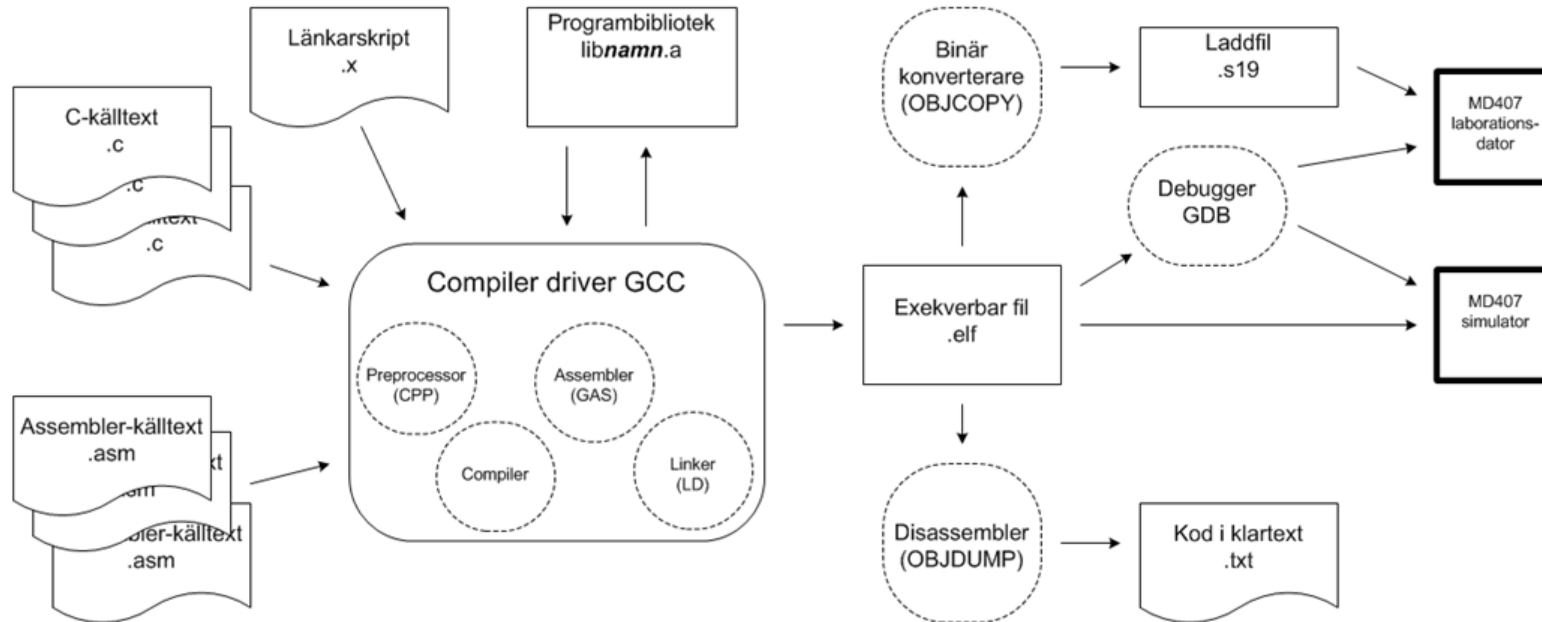
```
GEOMETRY ball_geometry = {
    12, 4, 4,
    { // POINT px[20]
        {0,1}, // px[...]
        {0,2},
        {1,0},
        {1,1},
        {1,2},
        {1,3},
        {2,0},
        {2,1},
        {2,2},
        {2,3},
        {3,1},
        {3,2} // Här utnyttjar vi ofullständig
              // initiering (12 av 20)
    }
};
```

2. Programutvecklingsteknik

Att kunna:

- beskriva översättningsprocessen, dvs. assemblatorns arbetssätt, preprocessorns användning, separatkompilering och länkning.
- konstruera, redigera och översätta (kompilera och assemblera) program
- testa, felsöka och rätta programkod med hjälp av avsedda verktyg.

- beskriva översättningsprocessen, dvs. assemblatorns arbetssätt, preprocessorns användning, separatkompilering och länkning.

Preprocessor directives - #if, #ifdef, #ifndef

```

Preprocessor conditional inclusion
#define X 1 // syntax: #define [identifier name] [value], där [value] är optional

#if X == 0 // syntax: #if <value>, där 0=false och !0=true
... // any C-code
#elif X-1 == 1 // betyder else if
...
#else
...
#endif

#if 0 // bra för att temporärt kommentera bort stora block av kod.
... // any C-code
#endif

#define HW_DEBUG
...
#ifdef HW_DEBUG
... // any C-code, t ex:
#ifdef SIMULATOR
void delay_500ns(void)
{
#ifdef SIMULATOR
    delay_250ns();
    delay_250ns();
#endif
}

```

Include guards

<pre> // main.c #include "player.h" #include "enemies.h" void main() { ... } </pre>	<pre> // vecmath.h #ifndef VECMATH_H #define VECMATH_H typedef struct { union { int v[2]; struct {int x, y;}; }; } Vec2i; Vec2i add2i(Vec2i a, Vec2i b); char isEqual(Vec2i a, Vec2i b); #endif // VECMATH_H </pre>	<pre> // player.h #ifndef PLAYER_H #define PLAYER_H #include "vecmath.h" void movePlayer(Vec2i v); #endif // PLAYER_H </pre>	<pre> // enemies.h #ifndef ENEMIES_H #define ENEMIES_H #include "vecmath.h" void moveEnemy(int i, Vec2i v); #endif // ENEMIES_H </pre>
--	---	--	--

c-fil

Utan include guards så inkluderas vecmath.h två gånger för main.c. Andra gången kommer kompilatorn klaga på att Vec2i redan är definierad.

.c-filer kompileras var för sig. Preprocessorn och kompilatorn exekveras individuellt per .c-fil.

Vi bör ha include-guards på alla .h-filer – även om det i detta exempel inte behövs för player.h samt enemies.h

Programstruktur

<pre> // main.c #include <stdio.h> #include "foo.h" int main() { printf("x is %i", foo(0)); return 0; } </pre>	<pre> // foo.h int foo(int x); </pre>	<pre> // foo.c #include <stdlib.h> int foo(int x) { if(x == 0){ int x = 4; return x; } return x; } </pre>
---	---------------------------------------	---

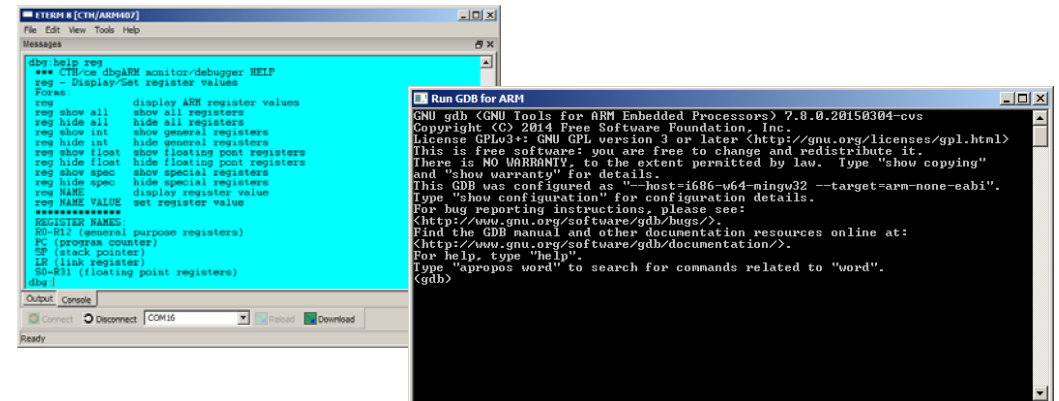
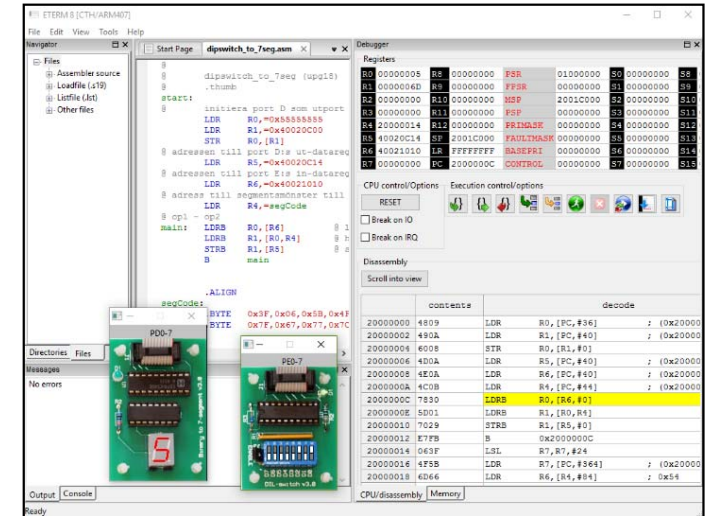
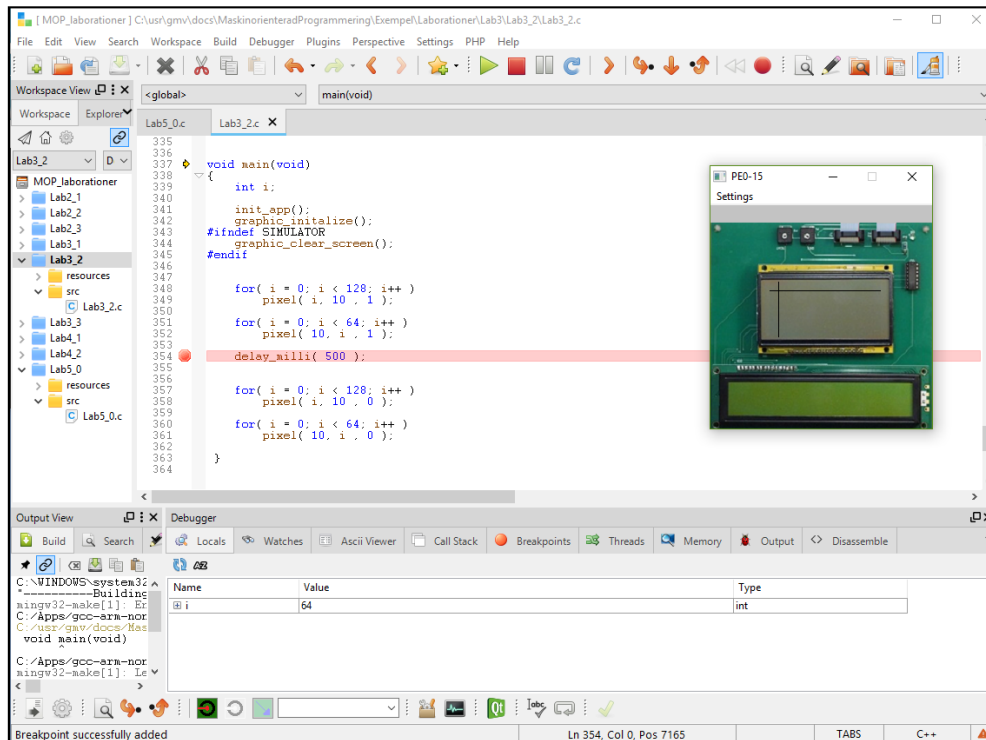
c-fil Inkluderar header-fil

header-fil Innehåller funktionsprototyper

c-fil

header-filen måste inte ha samma namn som c-filen, men det är enklare så.

- konstruera, redigera och översätta (kompilera och assemblera) program
- testa, felsöka och rätta programkod med hjälp av avsedda verktyg.

Dessa lärandemål har vi kontrollerat under laborationer.

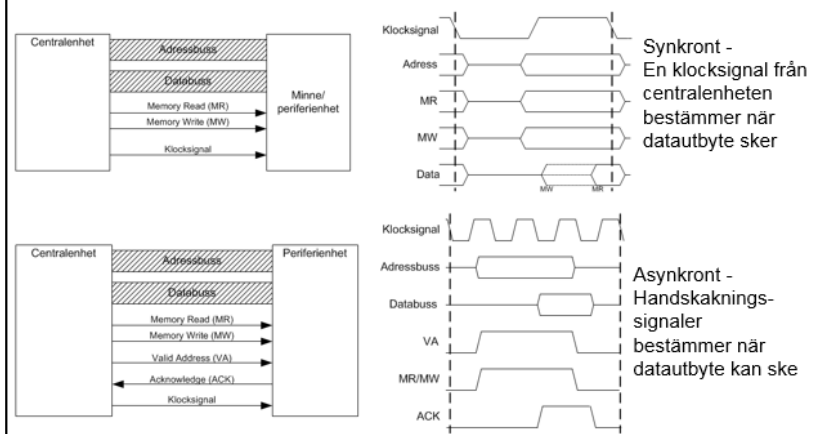
3. Systemprogrammerarens bild

Att kunna:

- beskriva och tillämpa olika principer för överföring mellan centralenhet och kringenheter så som: ovillkorlig eller villkorlig överföring, statustest och rundfrågning.
- konstruera program för systemstart och med stöd för avbrottshantering från olika typer av kringenheter.
- beskriva och exemplifiera olika undantagstyper: interna undantag, avbrott och återstart samt prioritetshantering vid undantag.
- kunna beskriva metoder och mekanismer som är centrala i systemprogramvara så som pseudoparallell exekvering och hantering av processer.
- beskriva och använda kretsar för tidmätning.
- beskriva och använda kretsar för parallell respektive seriell överföring.

- beskriva och tillämpa olika principer för överföring mellan centralenhet och kringenheter så som: ovillkorlig eller villkorlig överföring, statustest och rundfrågan.

Synkrona och asynkrona gränssnitt

Ovillkorlig överföring

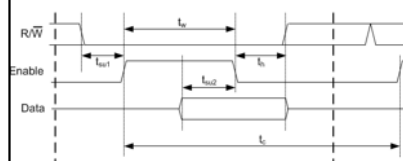
Kräver samtidighet "synkron" - en speciell signal, "Enable", används då för att ange exakt när datautbyte ska ske.

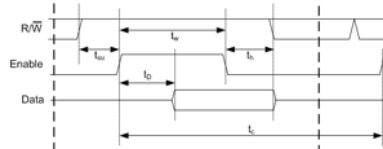
Flankerna definierar samtidigheten. Signalen kallas ofta "klocksignal".

Tidsdiagram - underlag för synkronisering

Skrivcykel - data överförs från CPU till periferienhet

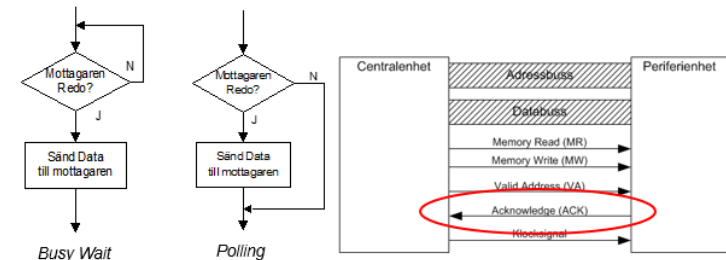
Läscykel - data överförs från periferienhet till CPU

		min
t_c	cykel tid	min
t_w	klockpuls ("Enable") varaktighet (hög och låg)	min
t_{su1}	styrsignalernas setup-tid, före positiv E-flank	min
t_{su2}	setup-tid för data, skrivning, före negativ E-flank	min
t_d	setup-tid för data, läsning, före negativ E-flank	max
t_h	hold-tid, varaktighet (efter negativ E-flank)	min

Villkorlig överföring

Periferienheten har ett register med en statusbit som anger om data finns eller ej.

Förutsätter inte samtidighet men kräver speciella "handskakningssignaler". Ett sådant gränssnitt kallar vi därför "asynkront".

- konstruera program för systemstart och med stöd för avbrottshantering från olika typer av kringenheter.

Vektortabellen

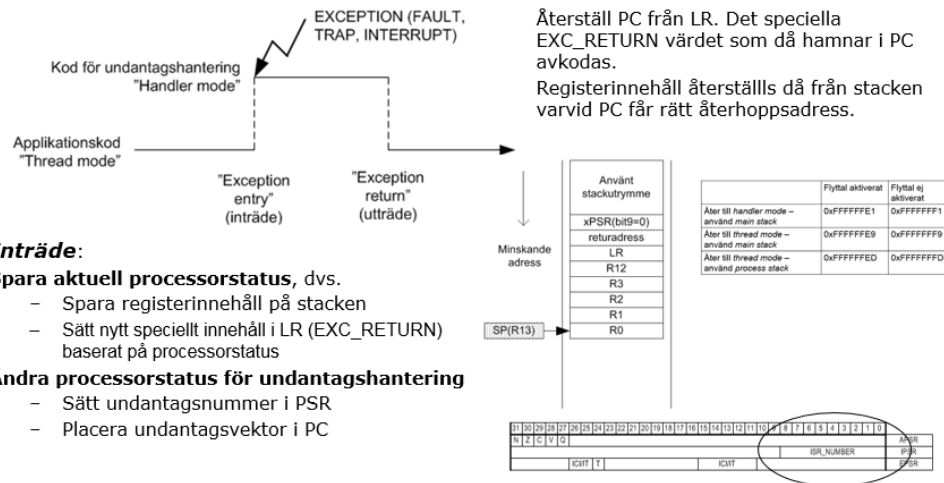
Anger position för de olika undantagsvektorer.

De 16 första positionerna är samma för alla Cortex-M4.

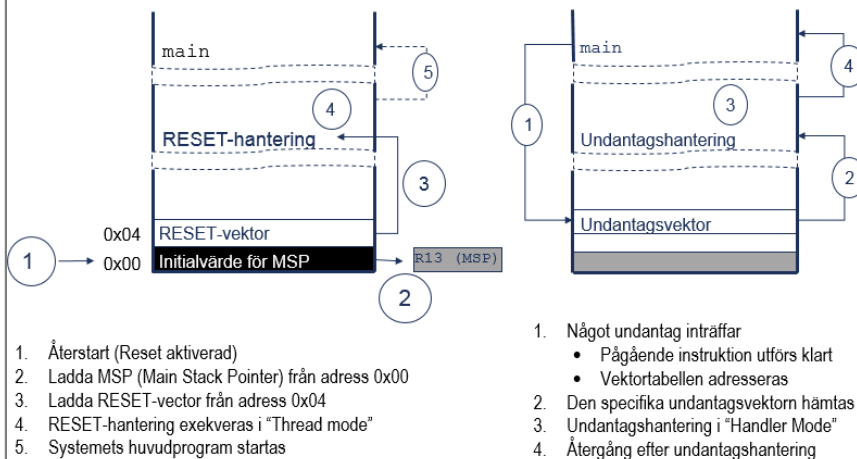
Resten av tabellen är specifik för den aktuella microcontrollern.

			Reserverad stack	0x0000 0000
-3	fixed	Reset	Reset	0x0000 0004
-2	fixed	NMI	Non maskable interrupt. The RCC Clock Security System (CSS) is linked to the NMI vector.	0x0000 0008
-1	fixed	HardFault	All class of fault	0x0000 000C
0	settable	MemManage	Memory management	0x0000 0010
1	settable	BusFault	Pre-fetch fault, memory access fault	0x0000 0014
2	settable	UsageFault	Undefined instruction or illegal state	0x0000 0018
.	.	.	Reserved	0x0000 001C - 0x0000 002B
3	settable	SVCall	System service call via SWI instruction	0x0000 002C
4	settable	Debug Monitor	Debug Monitor	0x0000 0030
.	.	.	Reserved	0x0000 0034
5	settable	PendSV	Pendable request for system service	0x0000 0038
6	settable	SysTick	System tick timer	0x0000 003C
7	settable	WWDG	Window Watchdog interrupt	0x0000 0040
8	settable	PVD	PVD through EXTI line detection interrupt	0x0000 0044
9	settable	TAMP_STAMP	Tamper and TimeStamp interrupts through the EXTI line	0x0000 0048
10	settable	RTC_WKUP	RTC Wakeup interrupt through the EXTI line	0x0000 004C
11	settable	FLASH	Flash global interrupt	0x0000 0050
12	settable	RCC	RCC global interrupt	0x0000 0054
13	settable	EXTI0	EXTI Line0 interrupt	0x0000 0058
14	settable	EXTI1	EXTI Line1 interrupt	0x0000 005C
15	settable	EXTI2	EXTI Line2 interrupt	0x0000 0060
16	settable	EXTI3	EXTI Line3 interrupt	0x0000 0064
17	settable	EXTI4	EXTI Line4 interrupt	0x0000 0068
.	.	.	.	.
81	88	FPU	FPU global interrupt	0x0000 0184

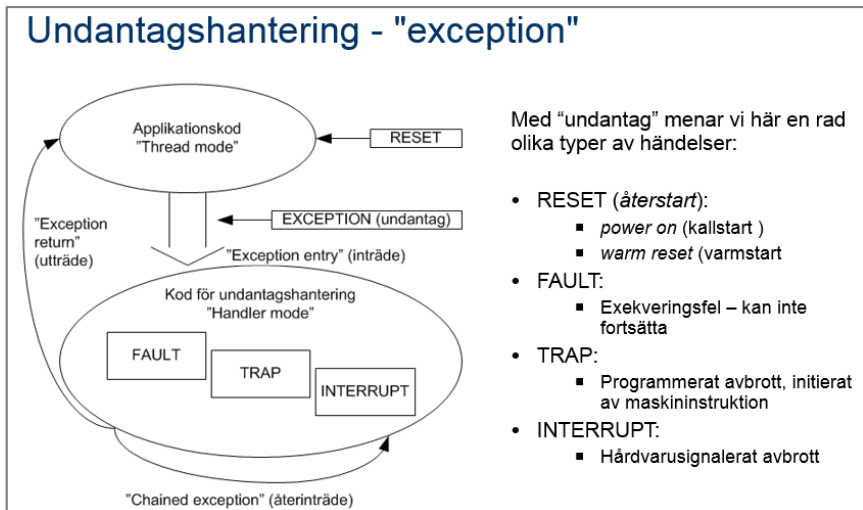
Undantagshantering - detaljerna

Exekvering vid undantag

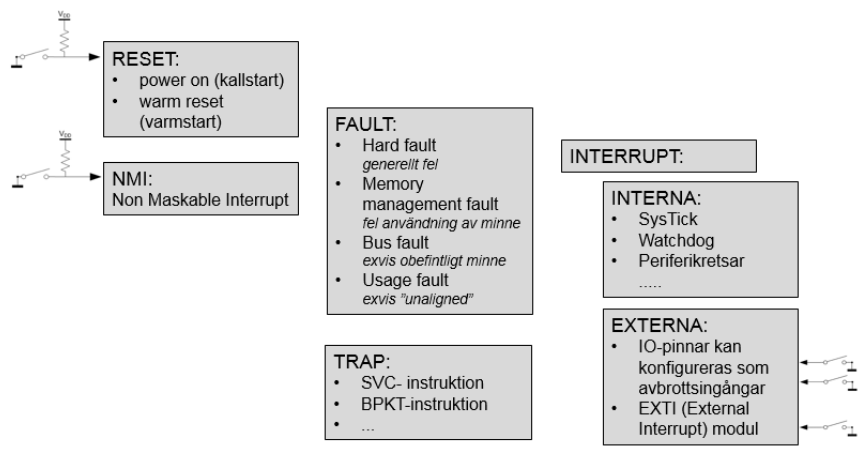

- *beskriva och exemplifiera olika undantagstyper: interna undantag, avbrott och återstart.*

Undantagstyper

De olika undantagstyperna har en naturlig, fallande prioritet

Interna avbrott

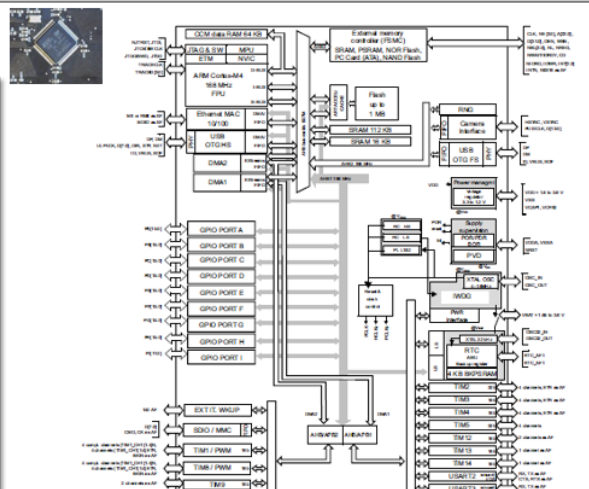
STM32F405xx
STM32F407xx

ARM Cortex-M 32b MCU+FPU, 210DMIPS, up to 1MB Flash/192-KB RAM, USB OTG HS/FS, Ethernet, 17 TIMs, 3 ADCs, 15 comm. interfaces & camera

Dataset - production data

Features

- Core: ARM 32-bit Cortex-M4 CPU with FPU, Adaptive real-time accelerator (ART Accelerator™) allowing 0-wait state execution from Flash memory, frequency up to 168 MHz, memory protection unit, 210 DMIPS/1.25 DMIPS/MHz (Dhrystone 2.1), and DSP instructions
- Memories
 - Up to 1 Mbyte of Flash memory
 - Up to 192-Kbytes of SRAM including 64-Kbyte of CCM (core coupled memory) data RAM
 - Flexible static memory controller supporting CompactFlash, SDRAM, PSRAM, NOR and NAND memories
- LQFP parallel interface, I2C/SMBus modes
- Clock, reset and supply management
 - 1.8 V to 3.6 V application supply and I/Os
 - POR, PDR, PVD and BOR
 - 4-to-26 MHz crystal oscillator
 - Internal 16 MHz factory-trimmed RC (1% accuracy)
 - 32 kHz oscillator for RTC with calibration
- I/O/peripherals or pulse counter and quadrature (incremental) encoder input interfaces
 - Serial wire debug (SWD) & JTAG
 - Cortex-M4 Embedded Trace Macrocell™
- Up to 140 I/O ports with interrupt capability
 - Up to 136 fast I/Os up to 14 MHz
 - Up to 136 5 V tolerant I/Os
- Up to 15 communication interfaces
 - Up to 3 x PC interfaces (SMBus/PMBus)
 - Up to 4 USARTs/UARTs (10.5 Mbit/s, ISO 7816 interface, LIN, IrDA, modem control)
 - Up to 3 SPIs (42 Mbit/s), 2 with muted full-duplex PS to achieve audio class accuracy via internal audio PLL or external clock
 - 2 x CAN interfaces (2.0 Active)
 - SDIO interface
 - USB 2.0 full-speed device/host/OTG controller with on-chip PHY
 - USB 2.0 high-speed/full-speed device/OTG controller with dedicated DMA, on-chip full-speed PHY and ULPI
 - 10/100 Ethernet MAC with dedicated DMA, supports IEEE 1588v2 hardware, MII/RMII
 - 5- to 14-bit parallel camera interface up to 54 Mbit/s
 - True random number generator
 - CRC calculation unit

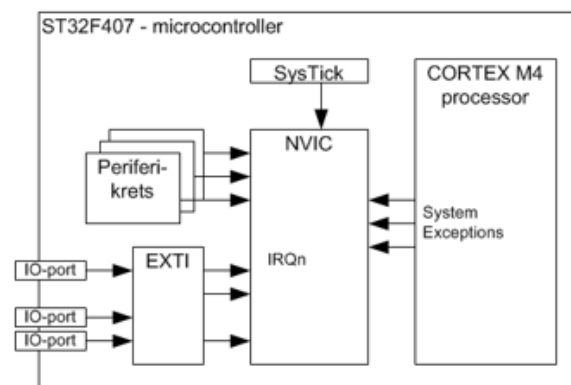

Externa avbrott

Externa avbrott är en form av undantag.

Registerinnehåll (xPSR, PC, LR, R12, R3-R0) sparas och återställs automatiskt av processorn

Avbrottshanterare kan skrivas utslutande med 'C'-kod.

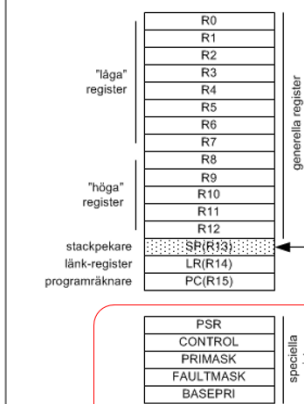

6	settable	SysTick	System tick timer
0 7	settable	WWDG	Window Watchdog interrupt
1 8	settable	PVD	PVD through EXTI line detection interrupt
2 9	settable	TAMP_STAMP	Tamper and TimeStamp interrupts through the EXTI line
3 10	settable	RTC_WKUP	RTC Wakeup interrupt through the EXTI line
4 11	settable	FLASH	Flash global interrupt
5 12	settable	RCC	RCC global interrupt
6 13	settable	EXTI0	EXTI Line0 interrupt
7 14	settable	EXTI1	EXTI Line1 interrupt
8 15	settable	EXTI2	EXTI Line2 interrupt
9 16	settable	EXTI3	EXTI Line3 interrupt
10 17	settable	EXTI4	EXTI Line4 interrupt
11 18	settable	DMA1_Stream0	DMA1 Stream0 global interrupt
12 19	settable	DMA1_Stream1	DMA1 Stream1 global interrupt

- beskriva och tillämpa olika metoder för prioritetshantering vid multipla avbrottskällor (mjukvarubaserad och hårdvarubaserad prioritering, avbrottsmaskering, icke-maskerbara avbrott).

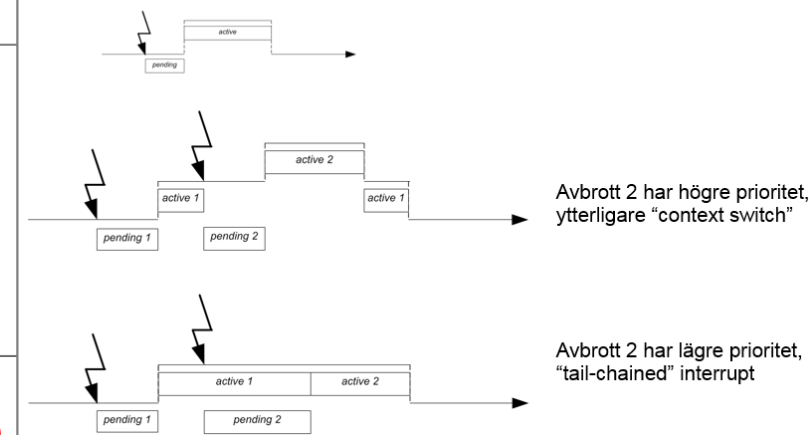
-3	fixed	Reset	Reset
-2	fixed	NMI	Non maskable interrupt
-1	fixed	HardFault	All class of fault
0	settable	MemManage	Memory management fault
1	settable	BusFault	Pre-fetch fault, memory access fault
2	settable	UsageFault	Undefined instruction fault, state machine error
3	settable	SVCall	System service call via debugger
4	settable	Debug Monitor	Debug Monitor
5	settable	PendSV	Pendable request for system service
6	settable	SysTick	System tick timer
7	settable	WWDG	Window Watchdog interrupt
8	settable	PVD	PVD through EXTI line
9	settable	TAMP_STAMP	Tamper and TimeStamp interrupt
10	settable	RTC_WKUP	RTC Wakeup interrupt
11	settable	FLASH	Flash global interrupt
12	settable	RCC	RCC global interrupt
13	settable	EXTI0	EXTI Line0 interrupt
14	settable	EXTI1	EXTI Line1 interrupt
15	settable	EXTI2	EXTI Line2 interrupt
16	settable	EXTI3	EXTI Line3 interrupt
17	settable	EXTI4	EXTI Line4 interrupt
88		FPU	FPU global interrupt

Register

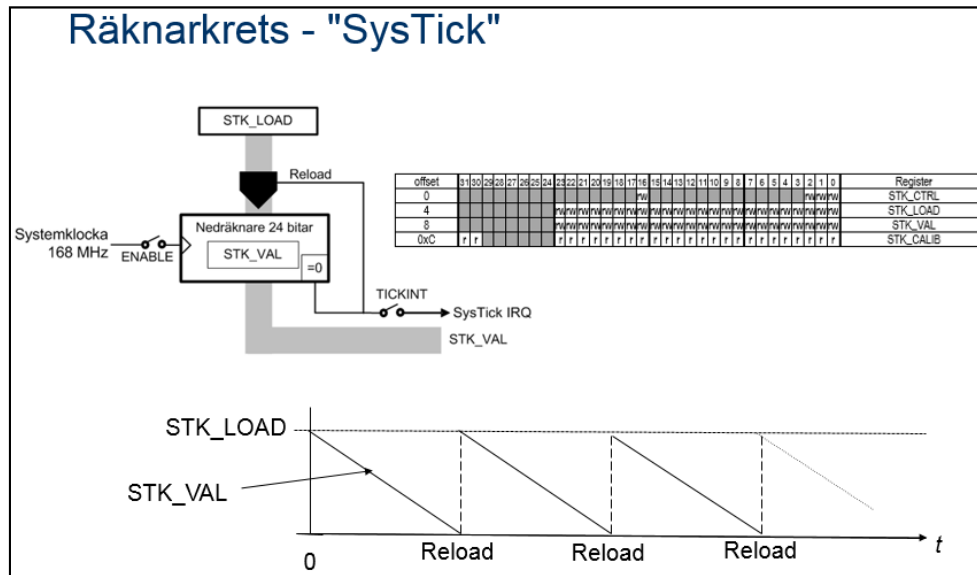
Avbrottsprioritet

Flera avbrott, pending, active och prioritet

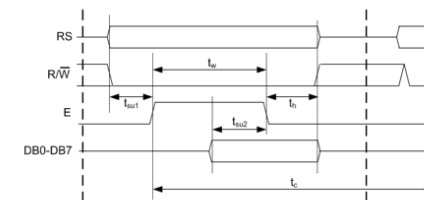
0	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	M	PRIMASK
0	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	M	FAULTMASK
0	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	PRIORITY	BASEPRI

- *beskriva och använda kretsar för tidmätning.*

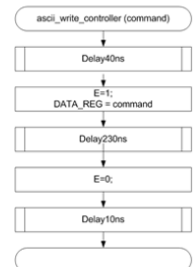

Skrivcykel - karakteristika

Databladets tidsdiagram illustrerar hur styrsignaler och data ska läggas ut

Algorithm:

	min
t_c cykel tid	500 ns
t_w klockpuls ("Enable") varaktighet (hög och låg)	230 ns
t_{su1} styrsignalernas setup-tid, före positiv E-flank	40 ns
t_{su2} setup-tid för data, skrivning, före negativ E-flank	80 ns
t_h hold-tid, varaktighet (efter negativ E-flank)	10 ns

Räknarkrets - register

STK_CTRL (0xE000E010) Status och styrregister

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
0	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	STK_CTRL

STK_LOAD (0xE000E014) Räknarintervall

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
4	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	STK_LOAD

STK_VAL (0xE000E018) Räknarvärde

offset	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	Register
8	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	STK_VAL

Algorithm:

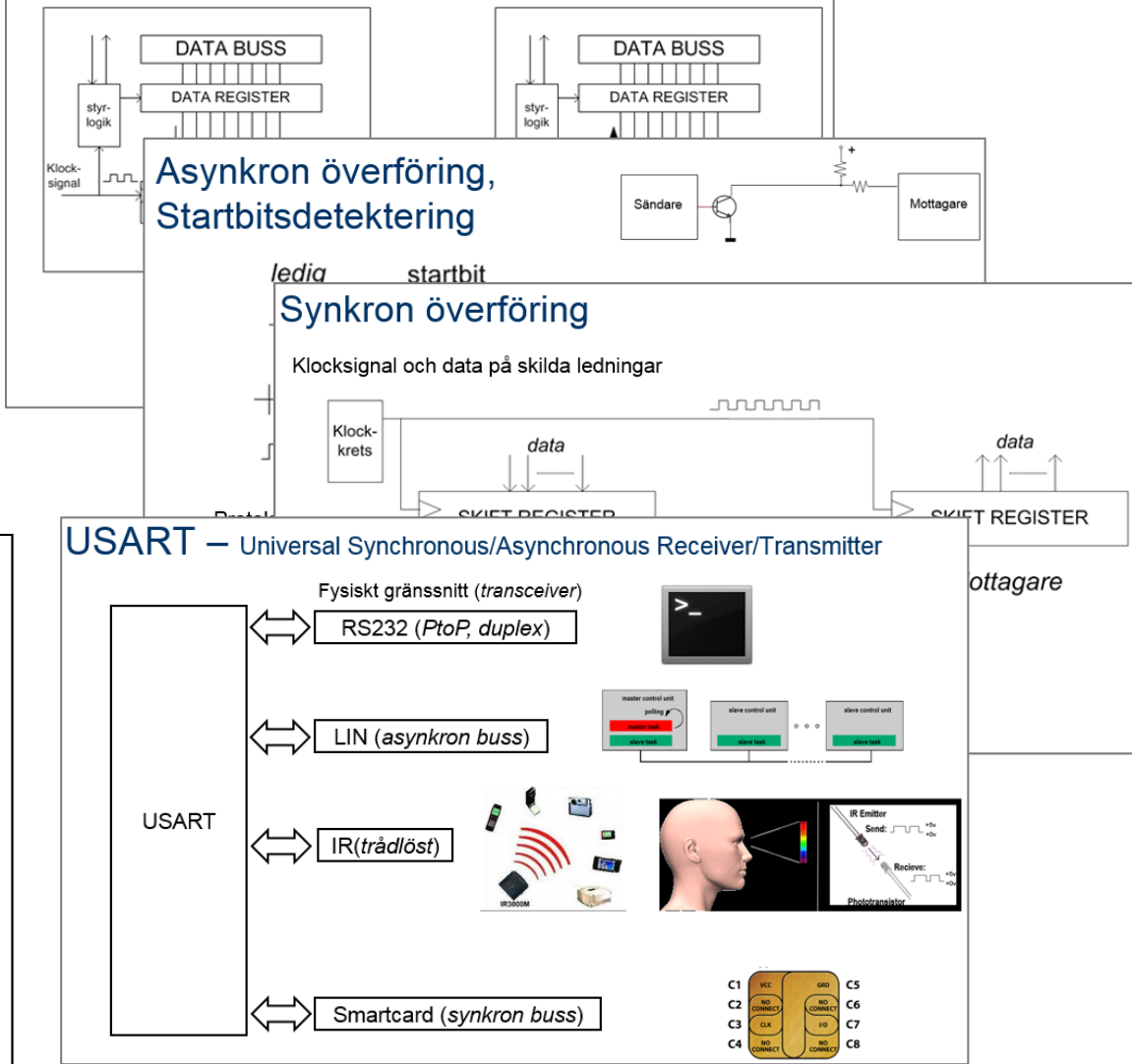
```

STK_CTRL = 0      Återställ SysTick
STK_LOAD = CountValue
STK_VAL = 0       Nollställ räknarregistret
STK_CTRL = 5      Starta om räknaren
Vänta till COUNTFLAG=1
STK_CTRL = 0      Återställ SysTick
  
```

- ## Parallell överföring

[illegible]

Seriell överföring

Av speciell vikt: "maskinorienterad programmering..."

- Läsa/skriva på fasta adresser (portar)
- Datatyper, storlek (8,16 eller 32 bitar...)
- Heltalstyper, med eller utan tecken, vad innebär typkonverteringarna?
- Bitoperationer &, |, ^ (AND, OR, XOR)
- Skiftoperationer <<, >> (vänster, höger)

```
asm volatile(  
    " LDR    R0,=0x00005555\n"  
    " LDR    R1,=0x40020C00\n"  
    " STR    R0,[R1]\n"  
    ) ;
```

```
void main(void)  
{  
    unsigned char c;  
    app_init();  
    while(1){  
        c = (unsigned char) *(( unsigned char *) 0x40020C11 );  
        c = (c >> 3) & 7;  
        * ( (unsigned char *) 0x40020C14) = c;  
    }  
}
```

Kodningskonventioner

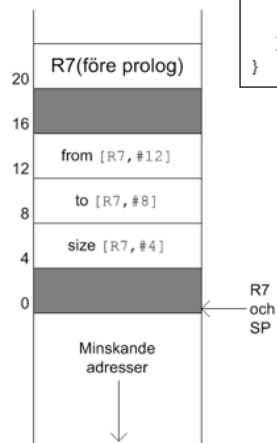
Program som kräver källtexter
både i 'C' och assemblerspråk...

Kodoptimering – "för hand" - exempel

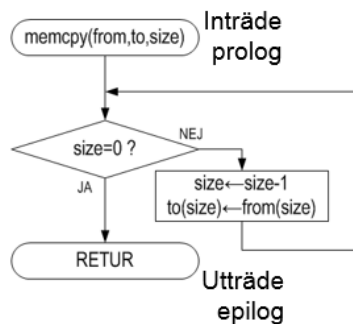
Anropssekvens: (formellt):

```
LDR R0,=from
LDR R1,=to
LDR R2,size
BL memcpy
```

Stackens utseende
i "memcpy" efter
prolog


```
void memcpy( unsigned char from[],
             unsigned char to[],
             unsigned int size )
{
    while (size > 0){
        size = size - 1;
        to[size] = from[size];
    }
}
```


Registeranvändning

I princip kan man använda de generella registren som man vill
men det är mycket bättre att följa ARM's rekommendationer:

Register	Användning
R15 (PC)	Programräknare
R14 (LR)	Länkregister
R13 (SP)	Stackpekare
R12 (IP)	
R11	Dessa register är avsedda för variabler och som temporära register.
R10	Om dom används måste dom sparas och återställas av
R9	den anropade (callee) funktionen
R8	
R7	Speciellt använder GCC R7 som pekare till aktiveringspost (stack frame)
R6	Också dessa register är avsedda för variabler och temporärbruk
R5	Om dom används måste dom sparas och återställas av
R4	den anropade (callee) funktionen
R3	parameter 4 / temporärregister
R2	parameter 3 / temporärregister
R1	parameter 2 / resultat 2 / temporärregister
R0	parameter 1 / resultat 1 / temporärregister
	Dessa register sparas normalt sett inte över funktionsanrop men om, så är det den anropande (caller) funktionens uppgift

Kodförbättring, ingen onödig
minnesanvändning, dvs.
registerallokering,
"förbättrad för hand"

Registerallokering:

R0: from, ersätter [R7,#12]
R1: to, ersätter [R7,#8]
R2: size, ersätter [R7,#4]
R3: temporär
R4: temporär

Vi gör dessa substitutioner och
kommenterar därefter ut de
instruktioner som då blir
överflödiga...

```
memcpy:
memcpy_prolog:
    PUSH {R7}
    SUB SP,SP,#20
    MOV R7,SP
    STR R0,[R7,#12]
    STR R1,[R7,#8]
    STR R2,[R7,#4]
memcpy_1:
    LDR R3,[R7,#4]
    CMP R3,#0
    BEQ memcpy_epilog
memcpy_2:
    LDR R3,[R7,#4]
    SUB R3,R3,#1
    STR R3,[R7,#4]
    LDR R2,[R7,#8]
    LDR R3,[R7,#4]
    ADD R3,R3,R2
    LDR R1,[R7,#12]
    LDR R2,[R7,#4]
    ADD R2,R2,R1
    LDRB R2,[R2]
    STRB R2,[R3]
    B memcpy_1
memcpy_epilog:
    ADD SP,SP,#20
    POP {R7}
    BX lr
```

```
memcpy:
memcpy_prolog:
    PUSH {R4,LR}
    SUB SP,SP,#20
    MOV R7,SP
    STR R0,[R7,#12]
    STR R1,[R7,#8]
    STR R2,[R7,#4]
memcpy_1:
    LDR R3,[R7,#4]
    CMP R2,#0
    BEQ memcpy_epilog
memcpy_2:
    LDR R3,[R7,#4]
    SUB R3,R3,#1
    STR R3,[R7,#4]
    LDR R2,[R7,#8]
    LDR R3,[R7,#4]
    MOV R3,R0
    ADD R3,R3,R2
    MOV R4,R1
    ADD R4,R4,R2
    ADD R3,R3,R2
    LDR R1,[R7,#12]
    LDR R2,[R7,#4]
    ADD R2,R2,R1
    LDRB R3,[R3]
    STRB R3,[R4]
    B memcpy_1
memcpy_epilog:
    ADD SP,SP,#20
    POP {R4,PC}
    BX lr
```

Pekare och deras användning, programmeringsuppgifter eller kortare frågor.

Pekare

- Pekarens värde är en adress.
- Pekarens typ berättar hur man tolkar bitarna som finns på adressen.

```
// array av chars  
char str[] = "abc";
```

```
// p pekare till char  
char* p = str; // == &str[0] == &(str[0])
```

```
*p; // värdet p pekar på är 'a'
```

```
*p = 'b';  
MOV R0, #'b'  
LDR R1, p // r1 <- &str  
STRB R0, [R1] - skriv till *p
```

Vi hämtar värdet som ligger på adressen som ligger i p.

```
LDR R0, =str  
LDR R1, =p  
STR R0, [R1]  
  
LDR R0, p  
LDRB R0, [R0] - läs *p
```

7

Absolutadressering

```
0x40011000 // ett hexadecimalt tal  
(unsigned char*) 0x40011000 // en unsigned char pekare som pekar på adress 0x40011004  
*((unsigned char*) 0x40011000) // dereferens av pekaren  
  
// läser från 0x40011000  
unsigned char value = *((unsigned char*) 0x40011000);  
  
// skriver till 0x40011004  
*((unsigned char*) 0x40011004) = value;
```

```
/*  
memcpy.c  
C-library function "memcpy"  
*/  
#include <string.h>  
void *memcpy(void *dst, void *src, size_t size)  
{  
    char *d, char *s, size_t n;  
    if (size <= 0)  
        return(dst);  
    s = (char *) src;  
    d = (char *) dst;  
    if (s <= d && s + (size - 1) >= d) {  
        /* Overlap, must copy right-to-left */  
        s += size - 1;  
        d += size - 1;  
        for (n = size; n > 0; n--)  
            *d-- = *s--;  
    } else  
        for (n = size; n > 0; n--)  
            *d++ = *s++;  
    return(dst);  
}
```

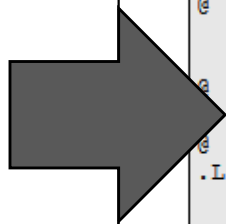
Assemblerprogrammering...

Att översätta enklare C-kod till assemblerspråk, med kompilatorkonventioner.
Eller från en annan specifikation, text eller flödesdiagram.

1.7.10. Funktionen `int g( int )` är definierad. Visa hur följande funktion kan kodas i assemblerspråk:

```
int f( int val )
{
    int i;
    int bits = 0;

    for( i=0 ; i< val; i++ )
    {
        bits = bits | g(i);
    }
    return bits;
}
```



```
@ Registerallokering:
@ R0, parameter och returvärde
@ R4 "i"
@ R5 "bits"
@ R6 "val" spill från R0
f:
PUSH                {R4,R5,R6,LR}
@ 'prolog'
    MOV             R6,R0    @ spillregister R6
    MOV             R5,#0    @ bits = 0;
@ 'uttryck 1'
    MOV             R4,#0    @ i = 0;
@ 'For_continue' - 'uttryck 2'
.L1:
    CMP             R4,R6    @ i - val
    BGE             .L2      @ i < val, komplementvillkor
@ 'satser'
    MOV             R0,R4
    BL              g        @ g(i);
    ORR             R5,R5,R0  @ bits = bits | g(i);
@ 'uttryck 3'
    ADD             R4,R4,#1  @ i++;
    B               .L1
@ 'For_Break'
.L2:
    MOV             R0,R5    @ "bits" -> R0 (returvärde)
    POP             {R4,R5,R6,PC}
```

Utformning av hemtentamen (max 60 poäng):

Tentamen består av 4 uppgifter som vardera kan ge 15 poäng, hämtade från följande problemområden:

- Översättning av C till assemblerspråk
- Maskinnära programmering i C
- Konfigurering och användning av systemenheter som GPIO, SysTick och EXTI/NVIC

Exempel på uppgiftstyper kan inhämtas från äldre salstentamina från kursens hemsida. Observera dock att hemtentamens uppgifter kan uppfattas som bredare och ställer krav på inlämnade lösningar som går utanför kraven vid salstentamen i form av dokumentation och kommentarer.

Bedömningskriterier framgår av varje uppgiftstext, **exempelvis**:

Bedömningskriterier:

- Lösningen kan ge maximalt 15p.
- Kodningen ska följa de råd och exempel som getts under kursen.
- För full poäng krävs att dina lösningar är tydliga, fullständiga och att du använt lämpliga makrodefinitioner för GPIO-portarnas adresser.
- En lösning som saknar beskrivning/kommentarer, eller bara innehåller mycket bristfälliga kommentarer kan ge maximalt 5 p.
- För full poäng ska en av signalerna X,Y,Z användas som extern avbrottsignal.
- ...